

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Київ

22 жовтня 2020 р.

№ 42 -рк

Про припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції № 127-01/323-п від 17.08.2020 за ознаками порушення товариством з обмеженою відповідальністю «Харківський вітамінний завод» (м. Харків, ідентифікаційний код юридичної особи 43276470) законодавства про захист від недобросовісної конкуренції,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії товариства з обмеженою відповідальністю «Харківський вітамінний завод» (м. Київ, ідентифікаційний код юридичної особи 43276470) (далі – ТОВ «Харківський вітамінний завод», Товариство) з поширення неточних відомостей щодо споживчих властивостей у маркуванні продукції – антисептик у асортименті, що є порушенням, передбаченим статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Основним видом діяльності ТОВ «Харківський вітамінний завод», згідно з класифікацією видів економічної діяльності, є виробництво дитячого харчування та дієтичних харчових продуктів; виробництво інших харчових продуктів, не віднесених до інших угруповань (код КВЕД 10.89); виробництво парфумних і косметичних засобів (код КВЕД 20.42); виробництво основних фармацевтичних продуктів (код КВЕД 21.10). Отже, Товариство у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

3. ОБСТАВИНИ

- (3) Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) на підставі частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (4) Дорученням Голови Комітету від 23.03.2020 № 13-01/278 органи Комітету було уповноважено здійснювати періодичний моніторинг рекламних матеріалів лікарських засобів, методів профілактики тощо. Метою таких дій є: недопущення поширення на території України інформації, що вводить в оману, в умовах пандемії коронавірусу COVID-19; виявлення та припинення порушень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, у сфері поширення інформації,

пов'язаної з лікуванням та / або профілактикою захворювань, викликаних коронавірусом COVID-19, що поширюється на території України.

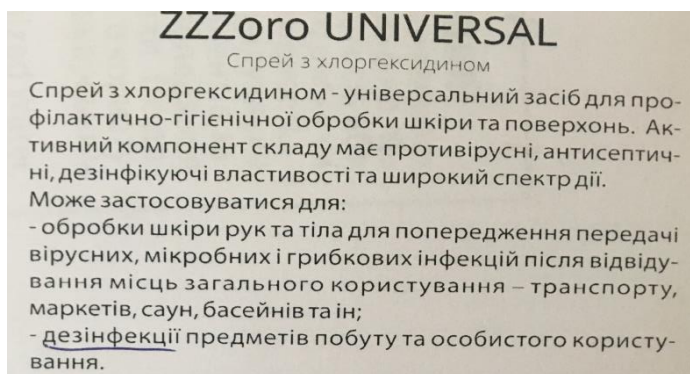
- (5) У рамках зазначених вище заходів, урахувавши наявність численних відомостей щодо продукції немедичного призначення, як то антибактеріальних, антисептичних спреїв, розчинів, серветок, гелів та інших засобів, які прямо чи опосередковано вказують на здатність такої продукції знищувати бактерії та віруси, на офіційному вебсайті Комітету 02.04.2020 було розміщено інформацію¹ про застереження суб'єктів господарювання щодо поширення неправдивої, неповної або неточної інформації про антисептичні чи дезінфекційні властивості спреїв, розчинів, гелів, серветок та інших засобів, зокрема про їхню здатність знищувати мікроорганізми, з метою приваблення споживачів.
- (6) Зазначене посилання, зокрема, містить попередження виробників щодо поширення інформації (на упаковках, етикетках, в рекламі, інформаційних повідомленнях тощо), що вводить в оману споживачів, якою, у тому числі, можуть вважатися: повідомлення щодо властивостей засобу за відсутності належного обґрунтування таких повідомлень, зокрема, знешкодження бактерій, поширення необґрунтованої інформації щодо здатності товару впливати на віруси, у тому числі COVID-19, а також, спонукання споживачів до придбання продукції шляхом викладення інформації із використанням похідних від коронавірус / COVID слів та / або візуального зображення вірусу без достатніх підстав; зазначення інформації щодо властивостей засобу, що не відповідає інформації, зазначеній у технологічній документації.
- (7) З урахуванням вказаного та в рамках здійснення державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, органами Комітету з відкритих джерел інформації було виявлено факт реалізації продукції «Спрей з хлоргексидином» засіб гігієнічний «ZZZoro Universal», Тонік «Антисепт» «ZZZoro Universal» (далі – Продукція) виробництва ТОВ «Харківський вітамінний завод».
- (8) Продукція має такий зовнішній вигляд (фотокопія 1):

Фотокопія 1

¹ АМКУ закликає виробників не називати свої засоби антисептичними чи дезінфекційними без достатніх підстав [Антимонопольний комітет України]: <https://amcu.gov.ua/news/amku-zaklikaye-virobniki-v-ne-nazivati-svoyi-zasobi-antiseptichnimi-chi-dezinfekciynimi-bez-dostatnih-pidstav>

- (9) Маркування етикетки лицьової сторони Продукції, а також, зворотної її сторони, зокрема, містять графічні позначення та словесні повідомлення, які, виходячи зі способу розміщення інформації, в контексті інших повідомлень: «активна противірусна дія», «антисептик», малюнку, що нагадує молекулу вірусу, може сприйматися як таке, що повідомляє про здатність Продукції до знищення коронавірусу COVID-19 та загальні дезінфекційні властивості (фотокопія 2):

Фотокопія 2

- (10) З урахуванням зазначеного Товариству було направлено вимогу державного уповноваженого Комітету від 04.05.2020 № 127-29/04-6525 (далі – Вимога) про надання інформації, зокрема, щодо підстав для розміщення вказаних повідомлень.
- (11) Листом від 21.05.2020 № 21/5 (вх. № 8-04/6485 від 25.05.2020) (далі – Лист) Товариство надало відповідь на Вимогу, у якому вказало таке.
- (12) ТОВ «Харківський вітамінний завод» засновано наприкінці 2019 року, а виробництво Продукції розпочало у березні 2020.
- (13) Відповідно до висновку Державної санітарно-епідеміологічної експертизи № 12.2-18/3414 від 24.02.2020 Продукція є косметичним гігієнічним засобом, що виробляється відповідно до ТУУ 20.04-43276470-003:2020.
- (14) Відповідно до пояснень Заявника антисептичні властивості Продукції, зокрема, забезпечені наявністю у її складі хлоргексидину глюконату (20 % розчин), ізопропилового спирту, у пропорціях відповідно до рецептури, яка є комерційною таємницею, загальнодоступними відомостями щодо антисептичних властивостей вказаних інгредієнтів, а також, протоколом випробувань № 4815 від 19.05.2020 (далі – Протокол випробувань), що здійснений комунальним підприємством «Санепідсервіс» Департаменту охорони здоров'я Харківської міської Ради.
- (15) Відповідно до Протоколу випробувань досліджений зразок Продукції відповідає вимогам Р 4.2.2643-10.3.5 Дезинфектологія. «Методы лабораторных исследований и испытаний дезинфекционных средств для оценки их эффективности и безопасности».
- (16) За результатами випробувань Продукції при визначенні активності дезінфекційних засобів методом тест-об'єктів щодо тест-штамів вірусів і бактерій Продукція володіє антисептичними властивостями, зокрема, забезпечує бактерицидну активність стосовно еталонних штамів P. Aeruginosa, E. Coli, S. Typhimurium та володіє антисептичними властивостями.

- (17) Разом із тим, Товариство у Листі зазначило: *«про здатність знищення вірусу COVID-19 у нашій продукції інформації не міститься... Маркування на продукції*

не свідчить про властивості щодо знищення даного вірусу, а говорить про те, що ми проти цієї пандемії, та всіляким чином закликаємо дотримуватися засобів гігієни та дезінфекції у громадських місцях за допомогою дезінфікуючих засобів» (пряма мова).

- (18) Товариство, як виробник, несе відповідальність за розміщення інформації у маркуванні Продукції.
- (19) Водночас пандемічна ситуація, яка склалася у світі та, зокрема, в Україні, зумовлює очевидний підвищений попит на антисептичну продукцію, при цьому здатність (або ступінь здатності) такої продукції до знищення патогенних мікроорганізмів, зокрема, COVID-19, є основною її споживчою властивістю та причиною придбання споживачем.
- (20) При цьому відповідно до статті 15 Закону України «Про захист прав споживачів» споживач має право на одержання необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про продукцію, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору та містити дані про основні властивості продукції.
- (21) Отже, основні споживчі властивості продукції повідомляються через позначення, розміщені у її маркуванні.
- (22) Разом із тим, позначення у будь-який спосіб щодо COVID-19 у маркуванні продукції – антисептика, з огляду на безпосереднє її призначення, може означати повідомлення про властивість такої продукції до дії на коронавірус COVID-19, отже, спонукати споживачів до її придбання.
- (23) Водночас відповідно до пояснень Товариства, позначення COVID-19 у маркуванні Продукції не має стосунку до властивостей Продукції, зокрема, щодо знищення COVID-19, що свідчить про нечіткість формулювання у маркуванні Продукції.

- (24) Відповідно, позначення у маркуванні Продукції через спосіб розміщення може вводити в оману, оскільки є неточною інформацією.

- (25) За наданою Товариством інформацією Продукція з використанням позначення вироблялася з 23.03.2020, водночас, як зазначено у Листі, з метою уникнення непорозумінь з приводу розміщення вказаного позначення, з 17.04.2020 Товариством було прийнято рішення змінити оформлення упаковки Продукції. При цьому залишки Продукції, за твердженням Товариства, було перемарковано шляхом

нанесення етикетки, що не містить позначення .

- (26) Товариство надало до Комітету новий макет Продукції, маркування якої не містить

позначення , а також повідомило про припинення виробництва Продукції із використанням вказаного позначення.

- (27) До Листа долучено бухгалтерську довідку від 20.05.2020 за підписом головного бухгалтера ТОВ «Харківський вітамінний завод» Левочка Т.Г. щодо початку виробництва Продукції, відомостей щодо кількості реалізованої Продукції, передання залишків Продукції у виробництво на повторне етикетування.

4. ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ

- (28) Відповідно до статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (29) При розгляді питання наявності порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у діях ТОВ «Харківський вітамінний завод» з поширення інформації у маркуванні Продукції та аналізу наявної у Комітеті інформації, встановлено таке.
- (30) Інформація, розміщена у маркуванні продукції, відповідно до вимог статті 15 Закону України «Про захист прав споживачів» повинна містити дані про основні властивості продукції, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору.
- (31) При цьому здатність, та, зокрема, ступінь здатності антисептичної, дезінфекційної продукції до знищення патогенних мікроорганізмів є основною її споживчою властивістю, призначенням, та причиною придбання її споживачем.
- (32) Призначенням Продукції та основною споживчою властивістю, відповідно до її маркування, є знищення або пригнічення патогенних мікроорганізмів, яким є і коронавірус COVID-19.
- (33) Отже, позначення на лицьовій стороні етикетки Продукції, за рахунок способу розміщення інформації, у поєднанні з іншими позначеннями, які свідчать про призначення Продукції, може означати повідомлення про здатність Продукції до знищення коронавірусу COVID-19.
- (34) Разом із тим, відповідно до пояснень Товариства, позначення не має відношення до споживчих властивостей Продукції.
- (35) Відтак, спосіб розміщення інформації у маркуванні Продукції може вводити споживача в оману за рахунок повідомлення Товариством неточної інформації.
- (36) Використання у маркуванні Продукції позначення може впливати на наміри споживачів щодо придбання такої продукції та надавати їй виробникові конкурентних переваг, які досягаються за рахунок повідомлення неточних відомостей, окрім того, може обмежувати передбачене статтею 15 Закону України «Про захист прав споживачів» право споживача на одержання інформації, яка забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору.
- (37) Разом із тим, використання засобів, що мають антибактеріальні та віруліцидні властивості є однією з найнеобхідніших умов через пандемічну ситуацію, що склалася у країні та світі та стосується усіх без винятку свідомих споживачів.
- (38) При цьому повідомлення у маркуванні Продукції про антибактеріальну та / або віруліцидну, та/або дезінфекційну властивості засобу без проведення клінічних / лабораторних досліджень та / або належного підтвердження у вигляді висновків компетентних органів, у тому числі, щодо невизначеного переліку мікроорганізмів, є неточною інформацією.

- (39) Повідомлення щодо антибактеріальних та / або віруліцидних, та/або дезінфекційних властивостей засобу без зазначення у маркуванні, на які саме мікроорганізми діє продукція (що клінічно/лабораторно підтверджено), а також, час, за який відбувається інактивація цих мікроорганізмів, є неповною інформацією.
- (40) Окрім зазначеного відповідно до інформації, викладеної у листі Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (вх. № 127-29/04-8544 від 15.06.2020) процедура погодження введення у обіг дезінфекційної продукції регламентовано Порядком державної реєстрації (перереєстрації) дезінфекційних засобів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 03.07.2006 (далі – Порядок реєстрації).
- (41) Порядком реєстрації передбачено перелік документів, у тому числі, засвідчені в установленому законодавством порядку результати оцінки (звіти, протоколи) специфічної активності, безпечності, якості (ефективності) засобу та результати випробування на практиці, проведені згідно з вимогами належної лабораторної практики або виконані відповідно пункту 15 Порядку реєстрації.
- (42) Суб'єкти господарювання, поширюючи інформацію про властивості виробленої ними продукції, зокрема, щодо бактерицидних, віруліцидних, дезінфекційних властивостей, без належного підтвердження у вигляді висновків компетентних органів, можуть отримувати конкурентні переваги перед виробниками, продукцію яких оформлено відповідно до процедури, визначеної Порядком реєстрації, була об'єктом відповідних досліджень, що належним чином підтверджують її споживчі якості.
- (43) Разом із тим, відомостей щодо погодження Продукції відповідно до Порядку реєстрації, що підтверджує її призначення у якості дезінфекційного засобу Товариством не надано, отже, повідомлення «дезінфікуючі властивості» у маркуванні Продукції, має ознаки поширення неточної інформації.
- (44) Дії ТОВ «Харківський вітамінний завод» з поширення у маркуванні Продукції

позначення та інформації щодо інших її дезінфікуючих властивостей без належного підтвердження у вигляді висновків компетентних органів, містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, яка вводить в оману.

- (45) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, – щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи наведене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Товариству з обмеженою відповідальністю «Харківський вітамінний завод» (м. Харків, ідентифікаційний код юридичної особи 43276470) припинити дії, які містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації що вводить в оману, про споживчі

властивості продукції антисептик у її маркуванні. Інформування споживачів щодо споживчих властивостей продукції власного виробництва здійснювати у спосіб, який не вводитиме в оману.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особам, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА